VERTAISARVIOITU
KOLLEGIALT GRANSKAD
PEER-REVIEWED
www.tsv.fi/tunnus

ARTIKKELIT

Niina Koivunen & Anne Soronen

Ajalliset käytännöt journalistisessa työssä: näkökulmina aikamatriisit ja temporaaliset affordanssit

Tiivistelmä

Tässä artikkelissa käsittelemme aikaa ja ajallisuutta luovien asiantuntijoiden työssä. Tarkastelumme kohdistuu ajallisiin käytäntöihin journalistisessa työssä. Ajallisilla käytännöillä tarkoitamme ajankäytöllisten aktiviteettien, puhetapojen ja materiaalisten elementtien muodostamaa kokonaisuutta. On tärkeää tuottaa kontekstisidonnaista tietoa erilaisista organisaatioista, jotta ajallisuuden toimiala- ja organisaatiokohtaiset erityispiirteet tulisivat paremmin ymmärretyiksi. Keräsimme tutkimusaineiston suomalaisen paikallislehden journalistista työtä tekeviltä henkilöiltä dialogisen valokuvahaastattelumenetelmän avulla. Tutkimuskysymyksemme on: Millaisia ajallisia käytäntöjä paikallislehden toimittajilla on? Analysoimme aineistoa sisäkkäisten aikamatriisien avulla sekä temporaalisten affordanssien eli ajallisten tarjoumien kautta. Esitämme tuloksena, että paikallislehden sosiaalisessa vuorovaikutuksessa rakentuvia ajallisia käytäntöjä ovat oma ajatteluaika, omat aikataulut, digitaalinen toimintaympäristö, sidokset, synkronointi, sisäiset syklit ja rytmit sekä tavat ja normit. Lisäksi temporaaliset affordanssit pysyvyys, tilapäisyys, välittömyys ja valmisteluaika tarkentavat digitaalisen toimintaympäristön keskeistä roolia journalistisen työn ajallisissa käytännöissä.

Johdanto

Kiihtynyt tahti, kiire sekä viestintäteknologian nopea kehitys ovat aiheuttaneet kasvanutta aikapainetta monessa asiantuntijatehtävässä. Kiireen taustalla on vallitseva aikakäsitys, jonka mukaan aika on kontrolloitavaa ja tehokkaasti hyödynnettävää kelloaikaa (Ylijoki 2015). Toimittajien ammattikunta on asiantuntijaryhmä, jonka työnkuva on ollut suuren myllerryksen kourissa mediakentän koventuneessa kilpailussa 2000-luvulla (Nikunen 2011; Väliverronen 2013). Vertauskuvallisesti toimitukset ovat siirtyneet ateljeesta tehtaaseen työtahdin kiristyessä (Koljonen 2013, 35). Online-aikakaudella juttujen valmistumisaika on lyhentynyt, koordinoinnin tarve lisääntynyt ja yksintekeminen muuttunut tiimityöskentelyksi (emt., 68). Näistä syistä onkin mielekästä tutkia asiantuntijatyön ajallista jäsentymistä juuri toimittajien työssä.

Aikatutkimus tuntee kaksi yleisintä aikakäsitystä: kelloaikaan perustuva kronologinen aika (kronos) sekä kokemuksellisuuteen perustuva tapahtuma-aika (kairos) (Adam 1995; Czarniawska 2004, 775). Kelloaika on pitkään ollut itsestäänselvyys. Se ymmärretään luonnollisena ja oikeana aikana, joka on mitattavissa ja jonka voi tarkistaa kellosta. Mitattavaan kelloaikaan liittyvää tutkimusta on tehty runsaasti muun muassa työaikatutkimuksen piirissä (Ukkola 2018, 126), jolloin on oltu kiinnostuneita työorganisaation aikaan liittyvistä käsityksistä ja normeista, arkisista käytännöistä sekä muodollisesta työaikasäätelystä johtamiskäytäntöineen (Julkunen ym. 2004). Kelloajan ensisijaisuus juontuu teollisen yhteiskunnan ajalta, josta lähtien aika on nähty resurssina.

Mekaaninen kelloaika soveltuu kuitenkin melko huonosti sosiaalista vuorovaikutusta sisältävään asiantuntijatyöhön. Niinpä monet tutkijat ovat tarjonneet vaihtoehtoisia aikakäsityksiä. Suomessa laadullisia aikakäsityksiä ovat tunnistaneet esimerkiksi asiantuntijatyötä tutkineet Toivanen ja kumppanit (2016a), yliopistotyötä tutkinut Ylijoki (2015), ohjelmointityötä tutkinut Ukkola (2016; 2018) sekä Anttila ja kumppanit (2015). Kansainvälisessä tutkimuksessa monipuolisia aikakäsityksiä ovat tutkineet muun muassa Adam (1995), Wajcman (2016), Orlikowski ja Yates (2002), Spurling (2015) sekä Tenenboim-Weinblatt ja Neiger (2018). Moranin (2015) mukaan monet tutkijat ovat tutkineet aikaa, mutta usein näitä tutkimuksia on vaikea sovittaa yhteen jonkinlaisen synteesin saamiseksi. Muutamasta perusolettamasta ollaan kuitenkin yhtä mieltä (emt., 284). Ensinnäkin ajan kokemusta määrittää

kiihtyminen, toiseksi uudenlainen globaalisti verkottunut aika on syntynyt ja kolmanneksi monet erilaiset aikakäsitykset ovat tiuhaan kietoutuneet toisiinsa.

Digitalisaatio ja tietotekniikan yhä laajempi käyttö ovat vaikuttaneet kokemuksiin työelämän tahdin nopeutumisesta (Wajcman 2016; Bødker & Brügger 2018, 58). 2000-luvulla on puhuttu työn irtoamisesta aika-paikkasiteestään, työn ajallisten rajojen haurastumisesta sekä työn ja vapaa-ajan sekoittumisesta (Toivanen ym. 2016a). Toinen työaikoja koskeva muutos on ollut työn tekemisen tiivistyminen ja kiihtyminen, joka Wajcmanin (2016, 94) mukaan tarkoittaa nopeutunutta työtahtia, keskeytyksiä ja ”multitaskaamista”. Hän toteaa nopeutumisen ja hajautumisen johtaneen siihen, että yhteisten aikataulujen suunnittelu on hankalampaa: on vaikeampaa saada ihmisiä koolle samaan aikaan. Neuvottelut ajasta lisääntyvät myös siksi, että institutionaaliset rutiinit heikkenevät ja päivittäiset käytännöt pirstaloituvat. Eli haasteeksi muodostuu ajoitus, ei niinkään ajan puute.

Tutkimuskysymyksemme on seuraava: Millaisia ajallisia käytäntöjä paikallislehden toimittajilla on? Tutkimusaineisto on kerätty yhden mediakonserniin kuuluvan paikallislehden toimituksessa visuaalisen etnografian avulla. Toimittajia, päätoimittajaa ja toimituspäällikköä pyydettiin ottamaan valokuvia niistä työtilanteista, joissa he ajattelivat aikaa. Haastatteluissa valokuvat toimivat virikkeinä, joiden kautta pystyttiin paremmin käsittelemään niin abstraktia teemaa kuin aika ja päästiin konkreettisemmin kiinni työn ajallisiin käytäntöihin.

Aineiston analyysissa käytämme kahta näkökulmaa, Toivasen ja kumppanien (2016a) aikamatriiseja sekä Tenenboim-Weinblattin ja Neigerin (2018) temporaalisen affordanssin käsitettä. Oma tietoteoreettinen lähtökohtamme on käytäntöajattelu, ja ymmärrämme käytännöt työyhteisön toimijoiden tekemisten ja sanomisten muodostamiksi toistuviksi kokonaisuuksiksi (Schatzki 2011, 14–15). Usein käytäntöjen keskeiseksi osatekijäksi ymmärretään myös materiaaliset elementit, kuten teknologiat, välineet ja paikat (Ahva 2018). Ajallisilla käytännöillä viittaamme journalistisen työn ajankäytöllisten aktiviteettien ja puhetapojen muodostamaan kokonaisuuteen (Witschge & Harbers 2018, 106). Kiinnitämme erityisesti huomiota aikaan tai ajanhallintaan liittyviin puhetapoihin, toistuviin aktiviteetteihin, jaettuihin sääntöihin, käytännön kokemuksiin sekä merkityksiin, joita journalistisen työn ammattilaiset liittävät oman työnsä ajallisiin piirteisiin. Aikamatriisit kuvaavat ajan sosiaalista rakentumista keskittyen ajan ja toiminnan vastavuoroiseen suhteeseen. Matriisi on useita ulottuvuuksia yhdistävä ja ristikkäisyyden huomioiva

jäsennystapa. Asiantuntijatyötä kehystävät sisäkkäiset aikamatriisit: yksilölliset, sosiaaliset, organisaatio- ja makrotason matriisit. Temporaalinen affordanssi puolestaan realisoituu ajallisena orientoitumisena erilaisissa käytännöissä.

Toivasen ja kumppanien (2016a) aikamatriisit kuvaavat ajan ja toiminnan suhdetta, mikä auttaa hahmottamaan journalistisen työn ajallisten olosuhteiden moninaisuutta, jonka puitteissa omaa, kollegoiden ja organisaation toimintaa jäsennetään. Koska digitaalinen toimintaympäristö on niin keskeisessä roolissa journalistisessa työssä, valitsimme toiseksi näkökulmaksi temporaaliset affordanssit. Affordanssilla tarkoitetaan usein tapaa, joilla toimijat havaitsevat ja arvioivat ympäristön sisältämien (teknologisten) artefaktien tarjoamia toiminnan mahdollisuuksia (Hutchby 2001). Tässä soveltamamme temporaalisen affordanssin avulla puolestaan tarkastelemme, millaisia aikasidonnaisia mahdollisuuksia ja rajoituksia toimittajien arkisessa, digitaalisessa toimintaympäristössä on. Toimittajien temporaaliset affordanssit aktualisoituvat osana printti- ja verkkomediatuotantoa ja niiden sisältämiä teknologioita, tietoteknisiä ohjelmia, sovelluksia ja julkaisualustoja niin juttukeikkojen vaihtelevissa ympäristöissä kuin toimituksen avokonttorimaisissa tiloissa.

Aikaisempi tutkimus

Esittelemme ensin yhteiskuntatieteissä tehtyä aikatutkimusta ja sen jälkeen journalistisesta työstä tehtyä aikatutkimusta. Tavoitteemme on tuottaa uutta tietoa sekä organisaatiotutkimuksen että journalististen prosessien ajallisuutta tarkasteleviin keskusteluihin.

Aika ja ajallisuus asiantuntijaorganisaatioissa

Anconan ja kumppaneiden (2001) jaottelun mukaan ajallisuutta on tarkasteltu kolmesta näkökulmasta: ajan käsitteiden, aikaan liittyvien toimintojen sekä aikaan suhteutuvien toimijoiden näkökulmista. Aikakäsityksiä ovat esimerkiksi lineaarinen aika, syklinen aika, subjektiivinen aika ja tapahtuma-aika. Aikaan liittyviä toimintoja puolestaan ovat aikatauluttaminen, tehtävän valmistumisen tahti, kesto, sykli, rytmi, toiminnan tahti, intervalli, elinkaari ja keskeytykset. Toimijoiden suhde aikaan tarkoittaa muun muassa ajan kokemusta, ajan kulumista, ajan laahaamista ja keston

tai uutuuden kokemusta. Crossan ja kumppanit (2005) toteavat, että kaksi dikotomista aikakäsitystä hallitsee johtajuusajattelua: kelloaika versus tapahtuma-aika ja lineaarinen versus syklinen aika. Heidän mukaansa improvisaatio on keino toimia näiden aikakäsitysten välimaastossa. Myös Czarniawska (2004) pitää tärkeänä kronologisen ja tapahtuma-ajan välisen vuorovaikutuksen tutkimista. Orlikowski ja Yates (2002) puolestaan tarjoavat objektiivisen ja subjektiivisen ajan rinnalle kolmannen aikakäsityksen, joka perustuu käytäntöajatteluun. Tämä aikakäsitys on nimeltään ajallinen jäsentäminen (*temporal structuring*) ja rakentuu ihmisten toistuvan toiminnan kautta.

Asiantuntijat ovat perinteisesti aikatauluttaneet työnsä itse, joten heidän työtään kuvaa vahva autonomia. Kuitenkin asiantuntijatyötä tehdään yhä enenevästi yhdessä muiden kanssa, joten työt ovat kietoutuneet muiden töihin ja aikatauluihin. Asiantuntijoiden kokemuksia ajallisuudesta ovat AikaJärjestys-tutkimusprojektissa tarkastelleet Toivanen ja kumppanit (2016a; 2016b). He ovat eritelleet asiantuntijatyötä kehystäviä aikamatriiseja sekä ajan ja toiminnan suhdetta. Toivasen ja kumppaneiden (2016a, 80) mukaan matriisi on ”useita ulottuvuuksia yhdistävä, ristikkäisyyden huomioiva ja erilaisia ilmiasuja saava jäsennystapa”. Asiantuntijatyötä kehystävät eritasoiset sisäkkäiset aikamatriisit: yksilölliset, sosiaaliset, organisaatio- ja makrotason matriisit. Yksilöllisiin matriiseihin kuuluvat oma ajatteluaika ja omat aikataulut, sosiaalisiin matriiseihin sidokset, synkronointi ja sähköinen matriisi. Organisaatiotason matriiseihin kuuluvat organisaation aikaa säätelevät tekijät, kuten sisäiset syklit, rytmit ja pelisäännöt sekä tavat ja normit. Makrotason matriiseihin kuuluvat ympäröivän maailman ajalliset tekijät, kuten yhteiskunnan syklit ja syke sekä globaalit ajan ulottuvuudet. Matriisit ovat sisäkkäisiä eli asiantuntijat toimivat monen matriisin alueella samanaikaisesti. Monella työ on melkoista pujottelua ja aika hajonnut ”tuhannen eri palasiin” (emt., 87). Kuitenkin asiantuntijat kokevat usein, että ajanhallinta on itsestä kiinni, vaikka he selvästi ovat monimutkaisten ja vaikeasti hallittavien ajallisten riippuvuuksien kohteena.

Osittain samanlaisia havaintoja asiantuntijoiden aikakäsityksistä esittää Spurling (2015), joka on tutkinut yliopiston opettajia. Hän toteaa, että ei pelkästään kokonaistyöajan määrä vaan myös ajan laatu on merkityksellistä ajan kokemukselle. Hänen mukaansa on olemassa kolme mekanismia, jotka aiheuttavat päivittäisen ja viikoittaisen aikataulun fragmentoitumista: rajanveto työ- ja vapaa-ajan välillä, organisaation aikarakenne sekä organisaation sisäisten käytäntöjen rytmit. Nämä meka-

nismit esiintyvät monenlaisissa yhdistelmissä ja vaikuttavat ihmisten työhön. Organisaation aikarakenne ja sisäisten käytäntöjen rytmit ovat hyvin samanlaisia kuin Toivasen ja kumppaneiden (2016a) esittämät sosiaaliset matriisit ja organisaatiotason matriisit.

Niin ikään kelloajasta poikkeavia toisenlaisia ajallisuuksia ohjelmointityössä on tutkinut sosiologi Ukkola (2016; 2018). Hän tunnistaa sosiaalisen ajan, työn eteenpäin viemisen rytmin ja kokemuksellisen ajan. Sosiaalinen aika tarkoittaa työpaikan aikakulttuuria eli esimerkiksi sitä, tehdäänkö pitkiä työpäiviä vai noudatetaanko virallista työaikaa. Aikakulttuurin tutkiminen edellyttää arkisten käytäntöjen tarkastelua organisaatioissa. Kokemuksellinen aika puolestaan tarkoittaa esimerkiksi kiireen kokemusta. Työn eteenpäin viemisen rytmi tarkoittaa sitä, miten työ lopulta tulee ajallisesti hoidetuksi. Jaettu ymmärrys työn eteenpäin viemisen rytmistä on keskeistä, jotta työntekijöillä on mahdollisuus tunnistaa toisten työn viemä aika ja erilaiset aikakäsitykset.

Sosiaalipsykologi Ylijoki (2015) on tutkinut kiireen ja aikapulan kokemuksia yliopistotyössä. Hänen mukaansa aikataulutettu aika hallitsee, mutta lisäksi on olemassa kehon aika, ajaton aika, uran aika ja perheen aika. Paradokseja syntyy siitä, kun nämä ajat törmäävät aikataulutettuun aikaan. Aikataulutettu aika on tiivistä ja kiivastahtista aikaa, jota leimaa jatkuva aikatietoisuus siitä, mitä milloinkin pitää tehdä ja kuinka kauan siihen voi käyttää aikaa. Päällekkäisten ja jännitteisten aikataulujen seurauksena ajankäyttö pirstoutuu pieniin osiin ja lyhyisiin jaksoihin. Työpäivästä tulee ”sälää, silppua ja kaaosta” (emt., 48). Laaditaan päivittäisiä tai viikoittaisia työlistoja, joista sitten ruksitaan pois tehdyt työt. Tässä on Ylijoen mukaan kysymys sisäisestä *aikakurista*. Tutkijat valvovat täten itse itseään. Aikataulutetun ajan kanssa kilpailee kehon aika, joka elää kehon rytmien ja tarpeiden mukaan. Kehon aika asettaa ruumiillisuuden rajat aikataulutetulle ajalle. Uran aika tarkoittaa oman uran suunnittelua ja sen mukaista ajankäyttöä, perheen aika taas tarkoittaa perhe-elämään kuluvaa aikaa. Aikapaineen keskellä akateemisen työntekijän unelmana on ajaton aika ja työn imun kokemus, jolloin pystyy keskittymään tutkimustyöhön.

Aikakäsitykset journalistisessa työssä

Journalismin tutkimuksessa on tarkasteltu journalismin roolia erilaisten aikakäsitysten tuottamisessa. Reaaliaikaisuutta korostavasta verkkoyhteiskunnasta huolimatta 2000-luvun journalismissa on Barnhurstin (2011) mukaan nähtävissä 1900-luvulta periytyvä aikakäsitys, jota hallitsee lineaarinen aika, deadlinet ja tapahtumien kausaalinen esittäminen. Vaikka verkkoyhteiskunnassa asioiden virta on loputon ja ihmisten monialustainen verkkoläsnäolo korostuu, monilla journalisteilla on tapana nojata aikakäsitykseen, joka tuottaa asioiden peräkkäisyyttä: aikaperspektiiveinä ovat aiemmat journalistiset jutut ja tulevaisuuden yhteiskunnallisen päätöksenteon horisontti. Se voi tarjota kontrollin tunnetta kiihtyvästä uutissyklistä mutta on jännitteinen suhteessa informaatio- ja mobiiliteknologioiden tuottamaan aikaulottuvuuksien moninaisuuteen, vuorovaikutteisuuteen ja erilaisten tapahtumien samanaikaiseen läsnäoloon. Kyse on erilaisten aikakäsitysten journalisteille tuottamasta ajallisesta epämukavuudesta.

Journalismin sisäisiin aikarytmeihin vaikuttaa myös se, että sisältöjä tuotetaan monikanavaisesti. Eri kanavien aikataulut ja -rytmit tuottavat osaltaan kompleksisuutta journalistisen työn ajallisuuteen. Jones ja kumppanit (2008, 8) havaitsivat, että printtiuutismediat toimivat edelleen lähes saman päivittäisen aikataulun mukaan kuin 1800-luvun lopulla: aamu alkaa uutispalaverilla, ja iltaseitsemään mennessä juttujen on oltava valmiit. Aamupalaveri on myös Rimestadin (2015) mukaan edelleen keskeinen tapahtuma uutistoimituksissa. Patriotta ja Gruber (2015) taas ovat tutkineet paikallistelevision toimintaa Yhdysvalloissa. Heidän mukaansa tv-toimituksen aamupalaverissa suunnitellaan päivän aikana uutisoitavat jutut, vaikka tiedossa on, että keskimäärin vain noin 10 prosenttia jutuista toteutuu suunnittelulla tavalla. Televisiotoimituksen on lähetettävä uutislähetykset sovittuihin kellonaikoihin, vaikka yllättäviä uutisia voi tapahtua milloin tahansa. Suunnitellut tapahtumat edustavat tyypillistä kronologista aikaa (kronos) ja yllättävät tilanteet tapahtuma-aikaa (kairos).

Jonesin ja kumppaneiden (2008) mukaan verkkouutisten tuotannossa on kolme keskeistä eroa printtiuutisiin verrattuna: nopeus, julkaisutahti ja sisältö. Verkkouutisissa nopeus on tärkeä kilpailutekijä. Toinen selkeä aikarakenteen ero on julkaisutahti ja päivitysten määrä. Verkkouutistuotannon käytännöissä on tavallista, että uutista täydennetään sitä mukaa kuin lisätietoa aiheesta saadaan. Toimintaa

luonnehtii se, että viimeistelemätön ja nopea julkaisu on usein tavoiteltavampi kuin loppuun hiottu esitys. Verkkolehden yksittäiset jutut, niiden julkaisurytmi suhteessa toisiinsa sekä lukijamäärien jatkuva seuranta ovat tuoneet uudenlaisen ajallisen ulottuvuuden toimitustyöhön (Bødker & Brügger 2018). Kolmas ero on sisällön luonne. Verkkouutisten jutut ovat usein lyhempiä kuin printtiuutisten ja sisältävät linkkejä muihin juttuihin. Verkkolehdessä voi seurata jutun päivittymistä ja linkkejä samasta aiheesta kirjoitettuihin muihin juttuihin.

Tenenboim-Weinblatt ja Neiger (2018) tarkastelevat uutisteknologian ja journalistisen kirjoittamisen käytäntöjen välistä suhdetta temporaalisen affordanssin (*temporal affordance*) käsitteen avulla. He tarkoittavat sillä potentiaalisia tapoja, joilla uutistuotannon aikaan liittyvät mahdollisuudet ja rajoitukset ilmentyvät uutisjuttujen ajallisissa piirteissä. Lähestymistapa yhdistää uutistuotannon ajallisten olosuhteiden tutkimuksen uutissisältöjen ajallisten orientaatioiden (menneisyys, nykyisyys, tulevaisuus) tarkasteluun. Tenenboim-Weinblatt ja Neiger ovat analysoineet Israelin ja Yhdysvaltojen lehdistön uutisjuttuja sekä haastatelleet israelilaisia päätoimittajia. He muodostavat tältä pohjalta kuusi temporaalista affordanssia: välittömyys (*immediacy*), suora tai live-lähetys (*liveness*), valmisteluaika (*preparation time*), tilapäisyys (*transience*), pysyvyys (*fixation in time*) ja laajennettu palautettavuus (*extended retrievability*).

Välittömyys on aina ollut tärkeä piirre uutisissa, kuten sana uutinen jo itsessään kertoo. Välittömyydellä tarkoitetaan julkaisemisen nopeutta eli sitä aikaa, joka kuluu tapahtuman ja siitä tehtävän jutun julkistamisen välillä (Väliverronen 2013, 12). Joukkotiedotusvälineissä välittömyyden aura on osaltaan vahvistanut toimittajien auktoriteettia (Valaskivi ym. 2019, 24). Tenenboim-Weinblattin ja Neigerin (2018) mukaan digitalisaatio on nostanut välittömyyden merkityksen aivan keskeiseksi. Toisaalta uutisoinnin nopeuden vaatimus ei korostu paikallislehdissä yhtä vahvasti kuin muissa uutistoimituksissa, koska ne kilpailevat muiden mediatoimijoiden kanssa ennen kaikkea uutisoinnin paikallisuudesta (Ojajärvi 2014, 79).

Livenä lähetettävät sisällöt ovat laajentuneet tv-uutisista verkkouutisiin. Sekä verkkouutiset että sosiaalinen media sisältävät reaaliaikaisesti välitettävää videokuvaa, jolla on omanlaisensa ajallinen tarjouma. Live-uutisointi antaa katsojille ja lukijoille mahdollisuuden ikään kuin olla paikan päällä. Vaikka journalistit ovat tottuneet tiukkoihin aikarajoihin ja intensiiviseen aikapaineeseen, verkkouutisointi ja sosiaalinen media ovat entisestään lisänneet aikapainetta. Journalistit tuntuvat

toimivan jatkuvassa kiiremoodissa (Tenenboim-Weinblatt & Neiger 2018, 42). *Valmisteluaika* riippuu sekä uutisen että julkaisukanavan luonteesta. Verkkouutisiin käytetty valmisteluaika on keskimäärin lyhyempi, koska uutisia on enemmän ja niitä päivitetään runsaasti. Printtiuutinen ilmestyy säännöllisesti ennalta määrätyssä tahdissa, jolloin sen tekemiselle varattu valmisteluaika on ennakoitavissa.

Tilapäisyys ja *pysyvyys* ovat vastakkaisia tekijöitä. Sanomalehtien verkkosivujen uutiset ovat tilapäisiä siinä mielessä, että niitä päivitetään useasti, jolloin ensimmäinen juttu tai otsikko saa lisää sisältöä myöhemmin. Printtilehti taas edustaa pysyvyyttä, koska kerran painettu on aina olemassa samanlaisena ja muuttumattomana. Verkkouutisten tilapäisyys antaa mahdollisuuden muokata juttua, mutta silti printtilehti koetaan usein edelleen uutistyön pääasialliseksi foorumiksi. Tenenboim-Weinblatt ja Neiger (2018, 44) siteeraavat israelilaista päätoimittajaa, joka kertoo käyttävänsä enemmän aikaa printtilehteen, vaikka suurin osa lukijoista seuraa verkkolehteä. Samaan tapaan suomalaistutkimuksessa Soronen ja kumppanit (2020) ovat todenneet lehtitoimituksen päällikkötason kohdistavan enemmän huolenpitoa printti- kuin verkkolehden toimittamiseen. *Laajennettu palautettavuus* tarkoittaa digitaalisuuden tuomaa mahdollisuutta päästä käsiksi laajaan määrään tietoa (aikaisemmat jutut aiheesta, muut tietokannat). Taustatietoa on siis helpompi löytää digiarkistoista, ja toisaalta tulevaisuuden skenaarioita voidaan rakentaa *big datan* avulla. Täten journalistien tehtävä voi siirtyä enemmän digitaalisten aineistojen tulkinnan ja analysoinnin suuntaan.

Bødker ja Brügger (2018, 58–59) nimeävät verkkojournalismin temporaalisiksi affordansseiksi nopeuden, kasautuvuuden ja interaktiivisuuden. Nopeudella he viittaavat verkkolehtien toimitusten jatkuvaan ripeään tapaan päivittää lehden sisältöjä. Kasautuvuudella he tarkoittavat sitä, kuinka verkkosivuilla tietyt uutisaiheet kasautuvat ja linkittyvät, jolloin niistä tulee helpommin etsittäviä. Kasautuvuus pohjautuu verkkosivujen rakenteeseen ja siihen, että sisällöt eivät ole samaan tapaan päiväkohtaisia kuin printtilehdessä. Interaktiivisuudella he tarkoittavat verkkolehtien tarjoamia juttujen kommentointi- ja jakomahdollisuuksia sekä lehtien tapoja listata luetuimpia tai tuoreimpia juttuja. Valaskivi ja kumppanit (2019) ovat puolestaan käyttäneet temporaalisen affordanssin käsitettä tarkastellessaan Fukushiman onnettomuuden vuosipäivän uutisointiin liittynyttä toimijoiden verkostoa ja Twitterissä kiertäneitä sisältöjä. Olipa kyse uutissisältöjen temporaalisten affordanssien vaikutuksesta yleisösuhteisiin tai uutistuotannon käytäntöjen tem-

poraalisista affordansseista, oleellista on, että ne ovat kontekstisidonnaisia ja rakentuvat suhteessa kunkin ajan mediateknologioiden muodostamaan kokonaisuuteen.

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Ennen aineistonkeruun aloittamista pohdimme, miten kerätä aineistoa niin abstraktista asiasta kuin journalistisen työn aika ja ajallisuus. Kysymyslomakkeet ja strukturoidut haastattelut eivät tuntuneet sopivilta tavoilta. Jonkinlainen kenttätutkimus ja kohdeorganisaation ”arkeen” tutustuminen olivat tavoitteena, koska havainnointi on todettu hyväksi tavaksi tutkia ajallisuutta organisaatioissa (Hernes ym. 2013). Päätimme kokeilla visuaalista etnografiaa (Shortt & Warren 2017, 3) saadaksemme esille monipuolisesti ajallisuuteen liittyviä käytäntöjä, joihin kiinni pääsy perinteisellä haastattelututkimuksella tuntui haasteelliselta.

Kohdeorganisaation etsintä maakunta- ja paikallislehtien joukosta oli harvinaisen työlästä. Aineistonkeruun aloittamiseen meni monta kuukautta, joiden aikana lähestyimme useiden sanomalehtien toimituksia. Pitkä neuvotteluaika on merkittävä siksi, että se kertoo paljon mediaorganisaatioiden tilanteesta: kiireen ja aikapaineen lisäksi monet ponnistelevat kannattavuuden ja mahdollisten YT-neuvottelujen kanssa. Lopulta eräs isoon mediakonserniin kuuluva paikallislehti suostui tutkimuksen kohteeksi. Paikallislehdet tutkimuskohteena ovat asiantuntijaorganisaatioita, joiden työkulttuureita Suomessa yhdistävät toimittajien monitekeminen ja paikallisten avustajaresurssien hyödyntäminen (Ojajärvi 2014, 75).

Haastattelut ja havainnoinnit toteutettiin toimituksen tiloissa touko–kesäkuussa vuonna 2018. Pyysimme osallistujia ottamaan 2–3 päivän aikana kuvia sellaisista tilanteista, joissa he ajattelevat aikaa tai ajanhallintaa. Kehotimme kuvaamaan tilanteita, jotka tuntuivat heille tärkeiltä. Kuville sai antaa otsikon, mutta se ei ollut välttämätöntä. Kuvien määrää ei ohjeistettu tarkasti, mutta ehdotuksena oli 3–12 valokuvaa. Osallistujat lähettivät meille valokuvansa ennen haastattelua. Dialogisessa valokuvahaastattelussa pyysimme osallistujaa kertomaan kuvan tilanteesta. Meillä oli myös ennalta laadittu haastattelurunko ajallisuuteen liittyvistä teemoista. Haastattelurunko täydensi kuvien pohjalta toteutunutta haastattelua, mutta joissain haastatteluissa osallistujat tuottivat runsaasti puhetta pelkästään valokuvien perusteella. Uskomme, että valokuvien avulla pääsimme paremmin käsiksi arkipäiväisiin

aikaan liittyviin käsityksiin, odotuksiin ja kokemuksiin kuin pelkän teemahaastattelurungon perusteella olisi ollut mahdollista (Soronen & Koivunen 2018).

Tutkimusaineistomme koostuu osallistuvan havainnoinnin kenttämuistiinpanoista toimituksen aamupalavereista, seitsemästä valokuvahaastattelusta (viisi toimittajaa, yksi päätoimittaja, yksi toimituspäällikkö) sekä noin 30 valokuvasta. Huomattavaa on, että koko toimituksen henkilöstö ilmoitusmyyntiä lukuun ottamatta osallistui haastatteluihin. Havainnointi neljässä aamupalaverissa auttoi olennaisesti ymmärtämään toimituksen jäsenten tapoja puhua työtehtävistään ja niihin liittyvistä ajallisista neuvotteluista. Havainnointi aamupalavereissa konkretisoi palaveriaktiviteetteja ja -keskusteluja toistuvana ajallisena käytäntönä, joka teki samalla näkyväksi toimituksen jäsenten yhteisiä ja organisatorisia tapoja jäsentää ajallisuutta. Myös valokuvahaastattelut tuottivat rikasta aineistoa, joka havainnollisti paitsi osallistujien päivittäisiä käytäntöjä myös heidän työskentelynsä materiaalista ympäristöä.

Aineiston analyysissa noudatimme abduktiivista sisällönanalyysia (Tuomi & Sarajärvi 2018). Luimme aineistoa ja kuuntelimme haastattelunauhoja useaan kertaan. Teimme aineistosta alustavan ryhmittelyn. Aikaisemmista tutkimuksista Toivasen ja kumppaneiden (2016a) tutkimus asiantuntijatyön aikatauluttamisesta ja ajallisista haasteista soveltui hyvin aineistoomme, koska aikamatriisien jäsennyksen kautta oli mahdollista tavoittaa melko laaja-alaisesti aineistosta tulkitsemamme ajalliset käytännöt. Täydensimme aikamatriiseja Tenenboim-Weinblattin ja Neigerin (2018) temporaalisten affordanssien avulla, koska ne valottavat teknologisiin toimintaympäristöihin liittyviä ajallisia mahdollisuuksia, rajoitteita ja orientoitumisia.

Aikamatriisit

Luokittelemme aineiston ensin kolmen eri aikamatriisin avulla. Muokkasimme Toivasen ja kumppaneiden (2016a) aikamatriisimallia niin, että ensin lisäsimme sähköisen matriisin jokaiseen aikamatriisiin, koska sen merkitys oli niin tärkeä. Toiseksi nimesimme sen uudelleen digitaaliseksi toimintaympäristöksi, joka ilmaisuna kuvaa paremmin sitä kokonaisvaltaista jäsennystapaa, jossa digitaaliset alustat ja niiden käyttöön liittyvät aikakäsitykset ovat osa niin yksilöllistä, sosiaalista kuin organisaatiotason matriisia. Jokaisen osion lopussa oleva taulukko havainnollistaa kutakin matriisia.

Yksilölliset matriisit

Yksilöllinen aikamatriisi tarkoittaa yksilön tapoja hahmottaa ja suunnitella omaa ajankäyttöään. Paikallislehden toimittajat hahmottavat yksilöllistä aikaa *oman ajatteluajan*, *oman aikataulun* ja *digitaalisen toimintaympäristön* avulla.

Oma ajatteluaika tarkoittaa sitä, että *työajan hahmotus* tapahtuu juttukeikkojen, juttukohtaisten deadlinejen tai sisällön tuottamisen muodon mukaan. Nämä tulevat usein toimittajille annettuina ja asettavat ne aikaraamit, joiden puitteissa he voivat suunnitella ajankäyttöään yksittäisen jutun aineistonkeruussa tai kirjoittamisessa. Toimittajat suunnittelevat päivän työnsä sen mukaan, mitä juttuja on tekeillä ja minkälaisilla toimenpiteillä jutut saadaan valmiiksi, mutta samalla kuitenkin varautuen yllättäviin uutistapahtumiin. Toinen teema on jatkuva *rajanveto työajan ja vapaa-ajan* välillä. Etenkin toimituksen johdolla työ ja siihen liittyvä saatavilla olo valuu helposti vapaa-ajalle. Toimittajilla taas oman ajankäytön pohdinta liittyy virallisen työajan ja ylityöajan välisen rajan hälventymiseen ja siihen sisältyviin neuvotteluihin. Toimituksessa pyritään eroon aiemmasta ylityön tekemisen kulttuurista, jossa toimittajat tekivät rahana korvattavia ylitöitä. Lisäksi toimittaja on ikään kuin aina töissä, koska jatkuvasta uutisvirrasta on vaikea pysyä erossa ja juttuideoita tulee mieleen vapaa-ajallakin (ks. Lehtonen 2013, 46).

Teemaan omat aikataulut liittyvät *työtehtävien aikataulutus* ja *aikapaine*. Päivittäistä aikataulutusta eli aikataulutettua aikaa (ks. Ylijoki 2015) määrittävät aamupalaveri, juttukeikat sekä kahdenlaiset deadlinet: printtilehden sekä verkon deadlinet. Printtilehti ilmestyy kolme kertaa viikossa, ja sen valmistuminen on iso ja vaativa deadline. Verkon deadline on kovin toisenlainen: verkkoon pyritään saamaan uusi juttu kahden tunnin välein eli yhteensä kahdeksan juttua päivän mittaan. Toimittajilla on siis useampi deadline päivässä tai toisin ilmaistuna ”jatkuva deadline” (Nikunen 2011, 51). Aamupalaveri on joka arkipäivä, ja siihen osallistuvat kaikki. Juttukeikat vaikuttavat myös aikatauluun; missä välissä tehdään mitäkin.

Sekä toimittajat että toimituksen päälliköt tunnistivat aikapaineet kiinteäksi osaksi työtään ja sen aikatauluttamista. Lisääntynyt työn määrä on kiristänyt työtahtia, mikä aiheuttaa usein huolta siitä, ehtiikö työnsä tehdä työaikana. Aikapaineesta huolimatta toimittajien pitää tuottaa laadukasta sisältöä. Keskusteluja laadun mahdollisesta huononemisesta tai riman laskemisesta ei aineistossa kuitenkaan juuri esiintynyt. Perusoletus on, että työn laatu pysyy samana, vaikka työtahti kiristyykin.

> *...minkä kans joutuu ihan päivittäin miettimään sitä, tavallaan arvioimaan sitä omaa, että oonko mä riittävän työkykynen tai oonko mä riittävän tehokas ja kuinka paljon pystyy vielä kiristämään tahtia.* (Toimittaja)

Teemaan digitaalinen toimintaympäristö kuuluvat *digitaalisten alustojen runsaus* ja *pirstaleisuus*. Digitaalisten alustojen runsaus tarkoittaa sitä, että toimittajilla on monta ohjelmaa ja dokumentti-ikkunaa jatkuvasti auki tietokoneella. Lisäksi he siirtyvät nopeasti eri digitaalisten laitteiden, esimerkiksi puhelimen ja tietokoneen, välillä. Myös pirstaleisuus näkyy toimittajien työssä. Viestintä tapahtuu usealla kanavalla, jotka usein aktivoituvat samanaikaisesti tai joiden välillä liikutaan edes-takaisin.

> *...välillä kun on hässäkkä päällä niin tulee niitä asioita sähköpostilla ja Skype vilkkuu samalla ja kännykkä soi ja sitten myös toimituksessa tietysti ihmiset on ”hei että mihinkäs tää tuli ja mitä”.* (Toimituspäällikkö)

Kun tehtäviä tehdään pienissä paloissa ja eri viestintämuotojen välillä singah-dellen, kokemus ajallisuudesta muuttuu hyvin pirstaleiseksi. ”Multitaskaamista” tapahtuu myös, kun toimittaja tekee useampaa juttua samanaikaisesti. Juttujen haastattelujen tekeminen, kirjoittaminen ja kuvamateriaalin käsittely tapahtuvat siis vaiheittain usean päivän aikana.

Taulukko 1. Yksilölliset matriisit

Oma ajatteluaika	Omat aikataulut	Digitaalinen toimintaympäristö
Työajan hahmotus • juttukeikkojen mukaan • tiedotus- ja yleisötilaisuuksien ajankohdan mukaan • deadlinejen mukaan	Työtehtävien aikataulutus • aamupalaveri • juttukeikat • printtilehden deadlinet • verkon ennalta määrätyt deadlinet • verkon välittömät deadlinet	Digitaalisten alustojen runsaus • monta ”ikkunaa” auki tieto-koneella • siirtyminen eri digitaalisten laitteiden välillä
Rajanveto työajan ja vapaa-ajan välillä • toimituksen johdolla työ valuu vapaa-ajalle • juttuideoinnista on vaikea päästä irti vapaa-ajallakaan	Aikapaine • työn määrän kasvu • tehtävien monipuolistumisen kasvu • työmäärän suhde viralliseen työaikaan • laadun vaatimus kiristyneessä tahdissa	Pirstaleisuus • tehtäviä tehdään pienissä paloissa, ei alusta loppuun kerralla • ”multitaskaaminen”, monta juttua tekeillä samanaikaisesti

Sosiaaliset matriisit

Sosiaalisiin matriiseihin kuuluvat *sidokset*, *synkronointi* ja *digitaalinen toimintaympäristö*. Kaikki nämä korostavat ajallisuuden sosiaalista ja materiaalista rakentumista eli sitä, että toimittajien aika ja ajankäyttö riippuvat monesta muusta tekijästä kuin heistä itsestään. Aika on siis vahvasti sidoksista, jolloin synkronointi tulee tärkeäksi. Yhden toimittajan jutun valmistumiseen vaikuttaa toisen toimittajan ottamien valokuvien saapuminen. Vastaavasti taitto-ohjelman tai toimitusjärjestelmän takkuaminen voi vaikuttaa kaikkien toimittajien työn etenemistahtiin.

Sidoksista ehkä merkittävin toimittajan työssä on juttujen kirjoittamisen *riippuvuus haastateltavien tavoittamisesta* sekä heidän aikatauluistaan. Juttuihin halutaan silminnäkijöiden tai asiantuntijoiden haastattelupätkiä, jolloin nämä tahot pitää löytää ja pyytää jututettavaksi. Haastateltavien kiinnisaaminen puhelimitse on työlästä; esimerkiksi tulipalon sattuessa palopäällikköä saavuttelee puhelimitse moni muukin kuin toimittaja, tai yrityksen irtisanomisuutisen tultua julki toimitusjohtaja voi hidastella kommentointia. Toisinaan haastateltavat peruuttavat haastattelun viime tipassa, jolloin haastateltavan etsintä alkaa alusta.

Aamupalaveri on aikataulutuksen lisäksi tärkeä myös sidoksellisuuden näkökulmasta. Aamupalaverissa koko toimitus on pääsääntöisesti läsnä samanaikaisesti. Suunnittelu ja organisoitu toiminta on lisääntynyt toimitustyössä, ja usein uutispäälliköiden tehtävänä on luoda päivän lista juttuaiheista (Nikunen 2011, 52; Koljonen 2013, 39). Palaverissa toimituspäällikkö tai päätoimittaja jakaa tehtävät toimittajien kesken. Toimittajat voivat myös ehdottaa juttuja. Työnjako on siis tärkeä toiminto aamupalaverissa. Palaverissa saa lisäksi tärkeää tietoa muiden juttuaiheista ja sisällöistä. Aamupalaveri toimii mielekkäänä päivittäisenä käytäntönä, jossa tuodaan yhteen toimittajien aktiviteetteja ja luodaan toimitukselle yhteistä aikarakennetta.

Synkronointi tarkoittaa ensinnäkin sitä, että juttujen aiheet ja aikataulut *koordinoidaan* päätoimittajan ja uutispäällikön kesken sekä heidän ja toimittajien välillä. Koordinointi aiheuttaa jatkuvaa neuvottelua juttujen aikajänteestä, ajoituksesta tai ajan riittävyydestä, kuten seuraava sitaatti osoittaa:

> *Me puhutaan koko ajan … Käydään koko ajan sitä keskustelua, että moneltako ja miltä vaikuttaa, että saisitko valmiiksi tähän mennessä ja laitetaanko verkkoon tällöin ja tällöin, niin semmosta keskustelua käydään.* (Päätoimittaja)

Päätoimittajan näkökulmasta aikamatriisien sosiaalisuus tulee esiin toimituksen sisällä käytävänä jatkuvana keskusteluna siitä, mihin kellonaikaan jutut saadaan julkaistua. Lisäksi toimittajien pitää saada jutut printtilehden taittajalle ajoissa. Toimittajat kertoivat myös kehittyneestä *yhteistyömuodosta erilaisissa kriisitilanteissa*, esimerkiksi ison liikenneonnettomuuden sattuessa. Tässä kriisimoodissa työtehtävät synkronoidaan useamman toimittajan kesken esimerkiksi siten, että yksi lähtee onnettomuuspaikalle kuvaamaan ja keräämään silminnäkijöiden havaintoja, toinen alkaa toimituksessa kirjoittaa juttua ja kolmas voi käsitellä otettuja valokuvia julkaisemista varten.

Digitaalinen toimintaympäristö tarkoittaa, että digitaaliset tietojärjestelmät ja internetin lukuisat sivustot vaikuttavat voimakkaasti ajallisuuden kokemukseen. Digitaaliset järjestelmät mahdollistavat *reaaliaikaisen* tai hyvin nopeasti tapahtuman jälkeen käynnistyvän aineistonkeruun. Paikallislehden toimituksessa erityisesti paikallisten onnettomuuksien ja muiden äkillisten tapahtumien uutisoinnilta odotetaan nopeutta, eli verkkolehden on oltava ”tuore”. Lisäksi lehden sosiaalisen median kanaviin tulee tuottaa sisältöä, mikä edellyttää konsernin ohjeistuksen mukaisia ja toimituksen sisäisesti sovittuja julkaisustrategioita. Esimerkiksi yhdessä aamupalaverissa keskusteltiin siitä, millaisissa tilanteissa Facebookin live-tilaominaisuuden käyttö voisi olla tarkoituksenmukaisempaa kuin videoklipin julkaisu lehden verkkosivuilla.

Digitaalisen toimintaympäristön merkitys korostuu niissä tilanteissa, joissa yksi toimittajista jää kirjoittamaan juttua toimitukseen ja toinen toimittaja lähtee ottamaan kuvia tai videokuvaa paikan päälle ladaten sisältöä suoraan lehden sähköiseen toimitusjärjestelmään. Tavoitteena on julkaista uutinen tai uusi juttu verkkosivuilla kahden tunnin välein. Toimituspäällikkö seuraa tarkkaan klikkausten määrää ja reagoi niihin. Jos klikkausten määrä on selvästi laskussa, pitää keksiä jokin houkutteleva juttu tilanteen muuttamiseksi. Lehden printtiversiossa *reagointi* on selvästi hitaampaa.

Taulukko 2. Sosiaaliset matriisit

Sidokset	Synkronointi	Digitaalinen toimintaympäristö
Riippuvuus haastateltavista • viime hetken peruutukset hankalia • haastateltavien kiinnisaaminen työlästä	Juttujen koordinointi muiden kanssa • kuka kirjottaa mitäkin • jutut saatava taittajalle ajoissa	Reaaliaikaisuus ja reagointi • verkkosisällön on pysyttävä tuoreena • klikkausten seuranta ja niihin reagointi
Aamupalaveri • työnjako • tieto siitä, mitä muut tekevät • yhteisöllisyys	Kriisimoodin yhteistyö • jos onnettomuus tai muu äkillinen tapahtuma, tehokas työnjako	Toimitusjärjestelmä • toimituksen yhteisesti käyttämä

Organisaatiotason matriisit

Organisaatiotason matriisit tarkoittavat organisaatioiden omia ajallisia rakenteita. Näitä ovat esimerkiksi viikoittain tai vuoden aikana toistuvat *sisäiset syklit ja rytmit, tavat ja normit* sekä *digitaalinen toimintaympäristö.* Osa organisaation aikarakenteesta voi noudattaa objektiivista kelloaikaa, osa taas voi muodostua totuttujen tapojen ja normien kautta, kuten työtahti tai täsmällisyys.

Esimerkkejä sisäistä sykleistä ovat *yhteiset aikataulut* ja *aikajänne*. Toimituksessa on tietyt yhteiset, säännöllisesti toistuvat aikataulut. Päivittäisen aamupalaverin lisäksi näitä ovat printtilehden vaatima taittovuoro sekä viikonloppupäivystys, joka osuu toimittajalle noin kerran kuussa. Aikatauluihin kuuluvat myös printtilehden ilmestyminen kolme kertaa viikossa ja verkkouutisten julkaiseminen kahden tunnin välein päivän aikana.

Syklisyyteen sisältyy *kaksitahtisuus* eli kahden erilaisen deadline-logiikan kanssa toimiminen organisaatiotasolla. Samanaikaisesti tehdään juttuja sekä printtilehteen että verkkoon, mutta näillä on hieman erilaiset deadlinet eli valmistumisen aikarajat. Printtilehteen pitää saada jutut valmiiksi taittoaikaan mennessä. Verkkojutut palastellaan eli tehdään ja usein myös julkaistaan monessa osassa pieninä paloina. Kaksitahtisuus vaatii toimittajilta tarkkaa hahmotuskykyä siitä, minkä laajuinen juttu rakennetaan, missä ajassa taustoitustyö tehdään ja missä ajassa eri osien pitää olla valmiina. Tämä edellyttää kokeneiltakin toimittajilta kehittynyttä ajoitustaitoa.

Toimittajien työn aikajänne vaihtelee eri jutuissa, mutta lähtökohtaisesti se pyritään uutisjutuissa pitämään lyhyenä. Monilla uutistoimituksilla pyrkimyksenä on olla ensimmäinen uutisväline, joka julkaisee jutun. Toimituspäällikön näkökulmasta paperilehden juttujen suunnittelujänne on noin viikko. Viikko eteenpäin on

suurin piirtein tiedossa, mitä pääjuttuja paperilehden yksittäisiin numeroihin on tulossa. Lisäksi toimitus tekee kerran vuodessa kesäliitteen, jonka aikajänne on selkeästi pitempi kuin yhden printtinumeron.

Vallitseva tapa toimituksessa ja ehkä normikin nykyisessä journalistisessa työssä on *tiukka työtahti*. Juttujen kirjoittamisen nopeuden vaatimus on eittämättä kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana digitaalisten järjestelmien sekä moniammattilaisuuden vaatimuksen takia. Haastatellut toimittajat eivät juuri kyseenalaistaneet tätä periaatetta. Myös Koljonen (2013, 63) toteaa, että toimitustyön hektisyys on pysyvää eivätkä toimittajat kyseenalaista sitä. Haastattelemamme päätoimittaja totesi lakonisesti, että ”jossei tätä hallitse niin on väärässä työpaikassa”. Päätoimittajan toteamus tuo hyvin esiin journalistiset hyveet, joita ovat nopea tiedonhankinta ja päätöksenteko sekä kyky sietää aikapaineita ja pysyä mukana kiihtyvässä tapahtumavirrassa (Väliverronen 2013, 16). Mediakonserni oli tarjonnut toimittajille koulutusta, jonka yhtenä osana opetettiin, että laatu ei ole riippuvainen ajankäytöstä. Myös nopeasti voi tuottaa laatua. Toimittajat tekivät harjoitteita, joissa piti nopeasti kasata juttu kannustimella ”käyttäkää päätänne ja keskittykää, tuottakaa laatua, taloudellisesti”. Paikallislehtien konserniomistuksesta onkin usein seurannut yhtäältä tuotannon tehostaminen ja toisaalta mahdollisuus panostaa toimittajakoulutukseen ja verkkolehden kehittämiseen (Ojajärvi 2014, 78).

Teema *työaika ja ylityöpolitiikka* sai aikaan runsaasti keskustelua haastatteluissa. Toimittajilla on määritelty työaika, joka vaihtelee hieman työhöntulovuoden ja sopimuksen perusteella. Ylitöitä on mahdollista tehdä tarvittaessa päätoimittajan tai uutispäällikön luvalla. Sääntö on selkeä, mutta sen soveltamisessa oli havaittavissa mielenkiintoisia kulttuurisia piirteitä. Toimittajien mukaan oli yleistä, että he eivät ilmoittaneet ylitöistä, vaikka joutuivat jatkamaan juttujen valmiiksi saattamista virallisen työajan jälkeen. Ylityökorvauksen pyytäminen ilmensi osalle toimittajista omaa huonoutta siitä, että ei ole selvinnyt työstä työaikana.

> *Mutta kun se tuntuu, että sit se on semmosta selittelemistä, että täytyy kauhee meriselvitys antaa… Siinä tulee semmonen huonommuuden tunne, että mä en oo nyt selvinny työajassa ja mul on kuitenkin ollu ihan kohtalaisesti näitä työtehtäviä, et en mä oo ollu mitenkään ylityöllistetty.* (Toimittaja)

Ylityöajalla tapahtuva työnteko kääntyy aineisto-otteessa työntekijän itselleen osoittamaksi kysymykseksi siitä, onko hän riittävän tehokas. Ylityöajalla tapahtuva

työskentely ei lisää niinkään toimittajan pohdintaa omasta työtahdista, vaan se tuottaa emotionaalista kuormittavuutta ja riittämättömyyden tunteen. Toimittajan kokemuksessa palkattomasta ylityöajasta kelloaika (sen tarkkailu, kuinka paljon varsinainen työaika ylittyy) ja kokemuksellinen tapahtuma-aika (miltä itsestä tuntuu, kun tehtävät eivät valmistuneet varsinaisessa työajassa) kietoutuvat erottamattomasti yhteen.

Haastattelujen perusteella toimituksessa oli ainakin periaatteessa keinoja hankkia *apua kiireeseen*. Esimerkiksi jonkun sairastuessa oli mahdollista ottaa sijainen auttamaan. Käytännössä päteviä sijaisia oli usein vaikea löytää, jos ketään entuudestaan tuttua sijaista ei ollut vapaana. Mahdollista oli myös käyttää konsernin juttupankkia. Kuitenkin pidettiin kunnia-asiana sitä, että ainakin juttupaikaltaan keskeiset printtilehden jutut tehdään itse omin voimin.

Organisaatiotasolla digitaalinen toimintaympäristö sisältää *verkon logiikan vaikutuksen* ja sen, että *sosiaalinen media on aina läsnä*. Verkon logiikka vaikuttaa merkittävästi toimitusorganisaation sisäisiin sykleihin, kuten on todettu jo sosiaalisten matriisien osalta. Toimituksessa mennään ”verkko edellä”, eli toimintaa ja juttujen ajoitusta suunnitellaan ensisijaisesti verkon vaatimusten mukaan. Organisaatiotason päätöksellä verkossa julkaistaan juttu kahden tunnin välein, mikä pitää yllä tasaista julkaisutahtia.

Se, että sosiaalinen media on aina läsnä, rakentuu aineistossa niin organisaatiotason kuin yksilötason keskeiseksi teemaksi. Postaukset osuvat silmään myös vapaa-ajalla, jolloin etenkin toimituspäällikölle tai päätoimittajalle voi tulla tarve reagoida ja päivittää oman lehden verkkosivua. Sosiaalisen median kautta saatuun informaation reagoidaan tarvittaessa verkkolehdessä ja lehden omissa sosiaalisen median kanavissa nopeasti mutta harkitusti. Facebook ja toimituksessa aineistonkeruun aikaan aktiiviseen käyttöön otettu Instagram edellyttävät erilaista sisällöntuotantoa kuin verkko- ja paperilehti, mutta toimittajat eivät vielä mieltäneet niitä samalla tavalla keskeisiksi julkaisukanaviksi kuin verkko- ja paperilehteä. Toimitusta muistutettiinkin konsernin asettamista viikoittaisista videosisältöjen ja Instagram-julkaisujen lukumäärätavoitteista neuvotteluhuoneen fläppitaululla.

Taulukko 3. Organisaatiotason matriisit

Sisäiset syklit ja rytmit	Tavat ja normit	Digitaalinen toimintaympäristö
Yhteiset aikataulut • aamupalaveri, viikonloppu-päivystys, taittovuorot • vuodenaikasesongit, kuten kesäliite	Tiukka työtahti • nopeus • ”Jossei tätä hallitse niin on väärässä työpaikassa”	Verkon logiikan vaikutus • verkko edellä -mantra • verkkosisällön tuottaminen verkkoanalytiikkaa hyödyntäen
Kaksitahtisuus • printtilehti 3 kertaa viikossa • verkko 2 tunnin välein 8 kertaa vuorokaudessa • juttujen palastelu, juttu tehdään monessa osassa pieninä paloina	Työaika ja ylityöpolitiikka • toimittajilla on työaika • ylitöitä saa tehdä päätoimittajan tai uutispäällikön luvalla • usein lupaa ei kehdata kysyä ja tehdään ylitöitä omalla ajalla	Sosiaalinen media aina läsnä • osuu silmään myös vapaa-ajalla • pitää reagoida nopeasti ja seurata esim. paikallista Facebook-ryhmää • toimituksen päivitysten saamien reaktioiden seuranta
Aikajänne • paperilehden juttujen suunnittelujänne noin viikko • kesäliite kerran vuodessa	Apua kiireeseen • sijaisia saa ottaa • konsernin juttupankkia voi käyttää	Uudet julkaisumuodot • viikkokohtainen sosiaalisen median ja videosisältöjen julkaisumäärätavoite

Temporaaliset affordanssit

Temporaaliset affordanssit tarjoavat aikamatriisien lisäksi toisenlaisen näkökulman ajallisiin käytäntöihin journalistisessa työssä. Aineistossamme keskeisinä temporaalisina affordansseina toistuvat välittömyys, valmisteluaika, tilapäisyys ja pysyvyys, jotka kuvastavat haastateltavien ajallista orientaatiota kussakin työskentely-ympäristössä. Affordanssit kiinnittävät huomiota aikaan liittyviin materiaalisiin ja teknologisiin olosuhteisiin, joiden pohjalta toimittajat tekevät tilannekohtaisia valintoja toimitustyön arjessa. Erityisesti ne tarkentavat kuvaa ajallisista käytännöistä digitaalisessa toimintaympäristössä, jossa toimittajien työskentely tapahtuu siirtymällä jatkuvasti erilaisten digitaalisten viestintä-, sisällöntuotanto- ja julkaisualustojen välillä. Nämä ohjelmistot muuttuvat usein, ja toimittajat joutuvat opettelemaan uusia toimintoja ja ominaisuuksia oman työnsä lomassa. Toimituksessa oli esimerkiksi ollut noin vuoden käytössä toimitusjärjestelmä, joka auttoi hahmottamaan jutun pituutta ja asettelua mutta edellytti paljon opettelua alkuvaiheessa.

Pysyvyys ja *tilapäisyys* ovat affordansseja, jotka ovat tavallaan toistensa vastinpareja. Ne kuvaavat yhtä toimitustyön keskeistä kahtiajakoa eli työskentelyä printtilehden ja verkkolehden parissa. Verkkolehti on noussut yhä merkittävämpään

rooliin lukijoiden ja ilmoitusasiakkaiden parissa, ja sen ”tuoreena pitäminen” on jatkuvaa työtä. Verkkosisältöjen tekemisen affordanssina tilapäisyys tarkoittaa usein muuttuvuutta: juttuja voidaan päivittää sitä mukaan kuin uutta tietoa tai lisätietoja saadaan, mikä tuottaa vaikutelmaa dynaamisesta sisällöstä. Temporaalisista affordansseista tilapäisyys ei liity pelkästään verkkosisältöjen potentiaaliseen muuttuvuuteen, vaan se voidaan liittää myös tilapäisiin työn organisointitapoihin. Se liittyy esimerkiksi sijaisuuksia tekevien toimittajien ja avustajien vaihteleviin tehtäviin toimitusorganisaatiossa. Tilapäisyydestä on kyse myös silloin, kun digitaaliset viestintämahdollisuudet madaltavat haastateltavien henkilöiden kynnystä siirtää sovittuja tapaamisia tai uuden sosiaalisen median kanavan käyttöönotto tapahtuu ennen kuin konsernin päivittämä somestrategia valmistuu.

Printtilehti puolestaan edustaa pysyvyyttä, koska kerran julkaistu juttu säilyy ikuisesti samanlaisena ja jutut toteutetaan valmiina kokonaisuuksina, joiden sisältöelementit eivät ole vaihdettavissa tai muokattavissa. Toimituspäällikön ja päätoimittajan työssä temporaalisista affordansseista esiin nousi Tenenboim-Weinblattin ja Neigerin (2018) tutkimuksen tavoin pysyvyys printtilehteen kohdistuvana huolehtimisena. Printtimuodossa ilmestyvä lehti on selkeä kokonaisuus, jonka suunnittelu on yksityiskohtaista ja taittopäivien mukaan rytmittynyttä (Soronen ym. 2020). Toimituksessa keskusteltiin aktiivisesti sosiaalisen median kanavien ja videosisältöjen julkaisutavoitteista, mutta aamupalaveri havainnollisti paperilehden keskeisyyden. Aamupalaverin lisäksi pysyviä ajallisia käytäntöjä olivat myös taittovuorot, kaksitahtinen aikatauluttaminen sekä vuosittaisen kesäliitteen ja vuodenaikasesonkijuttujen toteutus.

Välittömyys on aina ollut tärkeää journalismissa, koska on tärkeää saada uutinen nopeasti lukijoiden tietoon. Verkkojulkaisemisen yleistyttyä välittömyyden vaatimus on entisestään kasvanut. Toimitus ei varsinaisesti kilpaile muiden paikallislehtien kanssa, mutta paikalliset Facebook-ryhmät tuovat painetta välittömyyteen. Toimituspäällikön tavassa kuvata työnsä hektisyyttä tulee esiin välittömyyden affordanssi: on välttämätöntä reagoida samanaikaisiin yhteydenottoihin ja asettaa ne mielessään kiireysjärjestykseen. Organisaatiotasolla välittömyys tulee esiin tilanteissa, joissa äkillinen uutistapahtuma pysäyttää hetkeksi koko toimituksen työskentelyn, kunnes saadaan sovittua uusi työnjako. Välittömyyden affordanssi tarkoittaa journalistisessa työssä tilannetietoisuutta, kykyä arvioida nopeasti tehtävien toteutusjärjestystä ja tarvittaessa keskeyttää meneillään oleva tehtävä.

Valmisteluaika tarkoittaa tietyn jutun tai muun tehtävän vaatimaa suunnittelu- ja taustoitusaikaa. Toimittajan on esimerkiksi osattava ennakoida uutispäällikön antamien ennakkotietojen perusteella, kuinka paljon verkkojutun valmisteluun menee aikaa. Juttujen edellyttämä valmisteluaika on myös työnjohdollisesti keskeinen elementti, jonka avulla toimituspäällikkö voi suunnitella yksittäisten numeroiden toteutusta ja päiväkohtaisia aikatauluja. Valmisteluajan affordanssin keskeisyys korostuu paikallislehden toimituksessa vuosittaisen kesäliitteen kohdalla, koska sen toteutus edellyttää pitkäkestoista suunnittelua ja liitteen valmistelua muun päivittäisen journalistisen sisältötuotannon ohessa.

Valmisteluaika ja välittömyys ovat usein jännitteessä keskenään. Seuraavassa aineistokatkelmassa tulee esiin, kuinka sekä välittömyys että valmisteluaika nivoutuvat osaksi toimittajan oman työn aikatauluttamista, työn pirstaleisuutta ja kykyä tuottaa nopeasti lyhyitä verkkojuttuja.

> Tutkija: *Miten semmonen nopee kirjottaminen, millanen se on susta tilanteena, tai mitä sä ajattelet siitä että, miten se vaikuttaa sun työn tekemiseen?*
> Haastateltava: *Siihen ehkä, no se ei oo välttämättä mulle kaikkein luonteenomaisin tapa kirjottaa, mutta siihen vaan kokemuksen kautta vähän harjaantuu tavallaan. Et mieluiten jos saisin ite päättää, niin tietenkin aina paneutuisin kauhean jotenkin, syvällisesti kaikkiin juttuaiheisiin ja ajan kanssa rauhassa kirjottaisin niitä. Mut sitten tietenki kaikki sellaset lyhyemmät poliisipätkät ja tämmöset, jotka täytyy nopeasti saada verkkoon niin ne vaan täytyy tehdä. Ja sitte ku siihen tulee rutiinia niin se auttaa siinä sitte tietenki.*

Temporaalisista affordansseista valmisteluaika on sellainen, johon uran alkuvaiheessa oleva toimittaja kiinnittää paljon huomiota työkäytännöissään. Hän kaipaa joustavuutta valmisteluaikaan, jotta voisi paneutua syvällisemmin juttuaiheisiin. Kun välittömyyden affordanssi on vahva, valmisteluajan affordanssin rooli jää vähäiseksi. Toimittaja voi esimerkiksi valita haastattelukysymyksistään vain muutaman, jos haastattelu pitää saada nopeasti valmiiksi. Erilaisten temporaalisten affordanssien jännitteisiin toimittaja näkee ratkaisuna sen, että nopeaan reagointiin ja ”multitaskaukseen” harjaantuu kokemuksen myötä. Valmisteluajan affordanssissa on siis kyse teknologioiden käytön, juttutyypin ja toimittajan tavoitteiden välisestä suhteesta, jossa pohjustetaan ja ennakoidaan seuraavaa työvaihetta valikoiden mielekkäitä toimintatapoja erilaisista vaihtoehdoista.

Päätelmät

Mediakentällä on monenlaisia organisaatioita, vakiintuneita ja muuttuvia toimintatapoja, teknologioita ja julkaisukanavia sekä erilaisissa työsuhteissa työskenteleviä journalisteja. Nämä kaikki vaikuttavat siihen, millaisiksi journalismin sisäiset ajalliset käytännöt muotoutuvat. Olemme tarkastelleet paikallislehden toimituksen ajallisia käytäntöjä aikamatriisien ja temporaalisten affordanssien avulla. Aikamatriisien sisältämät ajalliset käytännöt eli oma ajatteluaika, omat aikataulut, sidokset, synkronointi, sisäiset syklit ja rytmit, tavat ja normit sekä digitaalinen toimintaympäristö kuvaavat keskeisiä ajallisia käytäntöjä sekä yksittäisten työntekijöiden näkökulmasta että institutionaalisella tasolla. Temporaaliset affordanssit pysyvyys, tilapäisyys, välittömyys ja valmisteluaika puolestaan tarkentavat digitaalisen toimintaympäristön (mm. alustojen ja ohjelmien moninaisuuden) keskeistä roolia journalistisessa työssä ja sen vaikutusta ajallisuuteen.

Toimittajien puheessa mitattava kelloaika on edelleen hallitseva aikakäsitys, vaikka tapahtuma-aika hallitsee työtehtäviin orientoitumista (Barnhurst 2011). Tarkemmin ottaen kyseessä on eri aikakäsitysten kietoutuminen toisiinsa, kuten myös Spurling (2015) toteaa. Tutkimusaineistomme toimittajat neuvottelevat päivittäin ajankäytöstä ja aikatauluista itsensä, kollegoidensa ja haastateltavien kanssa. Tähän sisältyy muuttuviin aikatauluihin reagoimista ja tarvittaessa oman työtahdin kiristämistä. Toimittajien aikaan liittyviä kokemuksia ja käsityksiä voi myös kuvailla puikkelehtimiseksi niin kelloajan ja tapahtuma-ajan kuin yksilöllisen, sosiaalisen ja organisaatiotason aikamatriisien välissä. He sovittavat tapahtuma-aikaa kelloajan asettamiin deadlineihin ja muihin päällikkö-, organisaatio- tai konsernitasolta määriteltyihin aikaraameihin.

Organisaatiotutkimuksen näkökulmasta osoitamme, että toimituksen esihenkilöillä keskeinen ajallinen käytäntö on ajan tiivistymisestä johtuva ”multitaskaaminen”. Myös Wajcmanin (2016, 96) mukaan johtajien ja esihenkilöiden työ sisältää paljon tämänkaltaista ”moniajoa”. Toimittajilla tärkeä ajallinen käytäntö on työn eteenpäin vieminen (Ukkola 2016) sekä toistuva neuvottelu itsen ja muiden kanssa siitä, mitä ehtii tekemään. Myös jatkuva työn sisäinen tehtävien järjestyksen puntarointi on toimittajille tyypillistä, samoin kuin Ukkolan kuvaamille IT-alan työntekijöille.

Perinteisesti asiantuntijatyön tunnuspiirteitä ovat itsenäisyys ja autonomia. Toimittajan työn ajallinen sidoksisuus on kuitenkin suurta, nopeuden vaatimus kova ja digitaaliset teknologiat hallitsevia, joten ajatus ajallisesta autonomiasta ei ole kovin realistinen. Toimittajat kuitenkin vaalivat ajatusta siitä, että heidän pitäisi pystyä hallitsemaan omia aikataulujaan, vaikka se lähtökohtaisesti on melko mahdotonta. He noudattavat tiukkaa aikakuria kuten Ylijoen (2015) tutkimuksen yliopistojen tutkijat ja syyttävät itseään, jos eivät pysy aikataulussa. Ajanhallinnan yrityksistä muodostuu itsehallintamenetelmä, jossa toimittajat valvovat itse itseään ja kurittavat itseään sellaisessa asiassa, jota ei lähtökohtaisesti voi hallita. Yksilökeskeisten ajanhallintayritysten sijaan näkisimme, että toimituksissa ja monissa muissa asiantuntijaorganisaatioissa olisi nykyistä suurempi tarve yhteisesti jaetuille aikarakenteille, jotka tukisivat kokemuksellista aikaa ja keskittymistä vaativaa aikaa sekä myöskin suojaisivat työn ulottumiselta kaikkeen vapaa-aikaan jollakin yhdessä sovitulla tavalla.

Journalismin tutkimuksessa yksi haaste on tietää, mitkä journalistisen työn muutoksista ovat lyhytaikaisempia ilmiöitä ja mitkä pitkäaikaisempia kehityskulkuja (Carlson & Lewis 2019). Käyttämämme aikamatriisit ja temporaaliset affordanssit toimivat analyyttisinä työkaluina, jotka tuovat esiin sekä työn muutoksia että sen jatkuvuutta edustavia elementtejä. Vaikka digitaaliset välineet, verkkojulkaiseminen ja sosiaalinen media ovat muokanneet paikallislehden journalistisen työn ajallisia käytäntöjä, juttujen kirjoittamisessa, tietolähteiden haastattelemisessa, valokuvien ottamisessa ja sisältöelementtien muokkaamisessa on selkeää jatkuvuutta printtijournalismin käytäntöihin.

Journalistisen työn tutkimuksessa huomio on usein ollut suurten kaupunkien arvovaltaisissa uutistoimituksissa, mikä on osaltaan kaventanut ymmärrystä journalististen organisaatioiden ja käytäntöjen moninaisuudesta ja eroista (Deuze & Witchge 2018, 169–170). Paikallismedian toimitukseen kohdistunut tutkimuksemme osoittaa, kuinka toimituksen sosiaalisen matriisin ulottuvuudet, kuten aamupalaveri ja ylityökäytännöt, tai yksilölliseen matriisiin sisältyvä toimittajien kyky sopeuttaa omat aikataulunsa haastateltavien aikatauluihin näyttäytyvät toimittajille kokemuksellisesti merkityksellisempinä ajallisina ulottuvuuksina kuin digitaaliseen toimintaympäristöön liittyvä uutissyklin tai julkaisutahdin kiihtyminen. Toisin sanoen välittömyys ei kuitenkaan hallitse toimittajien ajallisuuden kokemusta yli muiden temporaalisten affordanssien. Toimittajat ehkä ottavat nopeuden itsestään

selvyytenä (ks. myös Nikunen 2011; Koljonen 2013) tai paikallislehdessä sen rooli temporaalisena affordanssina ei ole aivan yhtä suuri kuin muissa uutismedioissa.

Journalismin tutkimukseen on kaivattu ajallista refleksiivisyyttä sekä journalismin ja ajallisuuden monimutkaisen suhteen empiiristä tarkastelua, jossa nähdään muitakin ajallisia ulottuvuuksia kuin jatkuva nopeuden korostaminen (Zelizer 2018; Carlson & Lewis 2019). Tutkimuksemme vastaa tähän haasteeseen ja osoittaa, että aikamatriisien ja temporaalisten affordanssien tarkastelu auttaa näkemään, miten toimittajien tavat hahmottaa työtään ajallisuudesta käsin tai heidän kokemansa ajalliset haasteet rakentuvat moniulotteisessa organisatorisessa, sosiaalisessa ja materiaalisessa kontekstissa. Ajan sosiaalinen rakentuminen määrittää heidän toimintaansa, mutta samaan aikaan heidän toimintansa puolestaan muokkaa aikaan liittyviä jäsennyksiä (ks. Toivanen ym. 2016a). Digitalisaatioon liitetty ajan kiihtyminen ja journalismin ydinarvoihin sisältyvä nopeus ovat keskeisiä seikkoja journalistisen työn käytännöissä, mutta niiden ohella jatkuvat aikatauluneuvottelut, rajanveto varsinaisen työajan ja ylityöajan välillä tai digitaalisen toimintaympäristön hallitsevuus määrittävät keskeisesti paikallismedian toimittajien ajallisia käytäntöjä. Journalismilla on ollut tapana kehittää tiedonhankinnan ja sen käsittelyn rutiineja, joiden avulla selvitään yhä nopeammista aikatauluista (Väliverronen 2013). Työn mielekkään organisoinnin näkökulmasta jatkuvan nopeutumisen kehästä voisi kuitenkin olla hyvä siirtyä refleksiivisempään työotteeseen, jossa varataan enemmän aikaa toimittajien subjektiivisten ajallisten kokemusten huomioinnille.

Kiitokset

Tutkimus on toteutettu Suomen Akatemian Ajan valta työorganisaatioissa -hankkeessa (projektinumero 311130). Kiitämme yhteistyöstä tutkimukseen osallistuneita haastateltavia ja hankkeen muita tutkijoita. Lisäksi kiitämme arvioitsijoita ja lehden toimituskunnan jäseniä arvokkaasta palautteesta käsikirjoitukseemme.

Kirjoittajat

Niina Koivunen

KTT, yliopistotutkija, Vaasan yliopisto
sähköposti: niina.koivunen@uwasa.fi

Anne Soronen

FT, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto
sähköposti: anne.soronen@tuni.fi

Kirjallisuus

Adam, B. (1995) Timewatch: The social analysis of time. Cambridge: Polity Press.

Ahva, L. (2018) Osallistuvan journalismin ankkuroivat käytännöt. Media ja viestintä 41 (1), 75–96. https://doi.org/10.23983/mv.69955

Ancona, D. G., Okhuysen, G. A. & Perlow, L. A. (2001) Taking time to integrate temporal research. Academy of Management Review 26 (4), 512–529. https://doi.org/10.2307/3560239

Anttila, A.-H., Anttila, T., Liikkanen, M. & Pääkkönen, H. (toim.) (2015) Ajassa kiinni ja irrallaan – Yhteisölliset rytmit 2000-luvun Suomessa. Helsinki: Tilastokeskus.

Barnhurst, K. G. (2011) The problem of modern time in American journalism 1. KronoScope 11 (1–2), 98–123. https://doi.org/10.1163/156852411X595297

Bødker, H. & Brügger, N. (2018) The shifting temporalities of online news: *The Guardian*'s website from 1996 to 2015. Journalism 19 (1), 56–74. https://doi.org/10.1177/1464884916689153

Carlson, M. & Lewis, S. C. (2019) Temporal reflexivity in journalism studies: Making sense of change in a more timely fashion. Journalism 20 (5), 642–650. https://doi.org/10.1177/1464884918760675

Crossan, M., Pina E Cunha, M., Vera, D. & Cunha, J. (2005) Time and organizational improvisation. Academy of Management Review 30 (1), 129–145. https://doi.org/10.5465/amr.2005.15281441

Czarniawska, B. (2004) On time, space and action nets. Organization 11 (6), 773–791. https://doi.org/10.1177/1350508404047251

Deuze, M. & Witchge, T. (2018) Beyond journalism: Theorizing the transformation of journalism. Journalism 19 (2), 165–181. https://doi.org/10.1177/1464884916688550

Hernes, T., Simpson, B. & Söderlund, J. (2013) Managing and temporality. Scandinavian Journal of Management 29, 1–6. https://doi.org/10.1016/j.scaman.2012.11.008

Hutchby, I. (2001) Technologies, texts and affordances. Sociology 35, 441–456. https://doi.org/10.1177%2FS0038038501000219

Jones, M., Munir, K., Orlikowski, W. & Runde, J. (2008) About time too: Online news and changing temporal structures in the newspaper industry. ICIS 2008 Proceedings. Paper 156. http://aisel.aisnet.org/icis2008/156

Julkunen, R., Nätti, J. & Anttila, T. (2004) Aikanyrjähdys: Keskiluokka tietotyön puristuksessa. Tampere: Vastapaino.

Koljonen, K. (2013) Seuraa johtajaa! Väliportaan päällikkötoimittajien muuttuvat roolit. Tampere: Tampere University Press.

Lehtonen, P. (2013) Itsensä markkinoijat: Nuorten journalistien työurat ja yksilöllistyvä työelämä. Tampere: Tampere University Press.

Moran, C. (2015) Time as a social practice. Time & Society 24 (3), 283–303. https://doi.org/10.1177/0961463X13478051

Nikunen, K. (2011) Enemmän vähemmällä: Laman ja teknologisen murroksen vaikutukset suomalaisissa toimituksissa 2009–2010. Tampere: Taju.

Ojajärvi, S. (2014) Suomalainen paikallislehti: Perhealbumista journalismin uudistajaksi? Viestinnän tutkimusraportteja 1/2014. Viestinnän tutkimuskeskus CRC, Helsingin yliopisto. https://blogs.helsinki.fi/crc-centre/files/2014/04/suomalainen_paikallislehti_raportti.pdf (luettu 21.1.2022)

Orlikowski, W. J. & Yates, J. A. (2002) It's about time: Temporal structuring in organizations. Organization Science 13 (6), 684–700. https://doi.org/10.1287/orsc.13.6.684.501

Patriotta, G. & Gruber, D. A. (2015) Newsmaking and sensemaking: Navigating temporal transitions between planned and unexpected events. Organization Science 26 (6), 1574–1592. https://doi.org/10.1287/orsc.2015.1005

Rimestad, L. (2015) Focusing on deadlines: How orientation to time is a constitutive normative constraint at meetings in media organizations. Time & Society 24 (2), 183–200. https://doi.org/10.1177/0961463X15577261

Schatzki, T. R. (2011) A primer on practices: Theory and research. Teoksessa J. Higgs, R. Barnett, S. Billett, M. Hutchings & F. Trede (toim.) Practice-based education: Perspectives and strategies. Rotterdam: Sense Publishers, 13–26.

Shortt, H. L. & Warren, S. K. (2017) Grounded visual pattern analysis: Photographs in organizational field studies. Organizational Research Methods 22 (2), 539–563. https://doi.org/10.1177%2F1094428117742495

Soronen, A. & Koivunen, N. (2018) Studying time through visual research methods: Development of dialogical photo-interview method. Teoksessa L. Kääntä, M. Enell-Nilsson & N. Keng (toim.) Workplace communication. VAKKI Publications 9. Vaasa, 132–146.

Soronen, A., Kääntä, L. & Koskela, M. (2020) Hyvä, paha deadline: Mediatyön intensiivisyys pelinkehittäjien ja toimittajien deadline-puheessa. Media & viestintä 43 (1), 47–78. https://doi.org/10.23983/mv.91080

Spurling, N. (2015) Differential experiences of time in academic work: How qualities of time are made in practice? Time & Society 24 (2), 367–389. https://doi.org/10.1177/0961463X15575842

Tenenboim-Weinblatt, K. & Neiger, M. (2018) Temporal affordances in the news. Journalism 19 (1), 37–55. https://doi.org/10.1177/1464884916689152

Toivanen, M., Viljanen, O. & Turpeinen, M. (2016a) Aikamatriiseja asiantuntijatyössä. Työelämän tutkimus 14 (1), 77–94.

Toivanen, M., Yli-Kaitala, K., Viljanen, O., Väänänen, A., Turpeinen, M., Janhonen, M. & Koskinen, A. (2016b) AikaJärjestys asiantuntijatyössä. Helsinki: Työterveyslaitos.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Ukkola, S. (2016) Koodattu aika: Ristiriitaisuuksien aikakulttuurit tietotyössä. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Ukkola, S. (2018) Työaikojen ajallisuuksien moninaisuus ja vaihtelevan työajan malli. Työelämän tutkimus 16 (2), 126–132.

Valaskivi, K., Rantasila, A., Tanaka, M. & Kunelius, R. (2019) Traces of Fukushima: Global events, networked media and circulating emotions. Singapore: Palgrave Pivot. https://doi.org/10.1007/978-981-13-6864-6

Väliverronen, E. (2013) Ajan hallinta ja tiivistyminen journalismissa. Media & viestintä 36 (3–4), 4–22. https://doi.org/10.23983/mv.62259

Wajcman, J. (2016) Pressed for time: The acceleration of life in digital capitalism. Chicago: The University of Chicago Press.

Witschge, T. & Harbers, F. (2018). Journalism as practice. Teoksessa T. P. Vos. (toim.) Journalism. Berlin: Walter de Gryuter, 105–124.

Ylijoki, O.-H. (2015) Ajan paradoksit tutkimustyössä. Teoksessa A.-H Anttila, T. Anttila, M. Liikkanen & H. Pääkkönen (toim). Ajassa kiinni ja irrallaan – Yhteisölliset rytmit 2000-luvun Suomessa. Helsinki: Tilastokeskus, 45–59.

Zelizer, B. (2018) Epilogue: Timing the study of news temporality. Journalism 19 (1), 111–121. https://doi.org/10.1177/1464884916688964

Niina Koivunen & Anne Soronen

Temporal practices in journalistic work: Perspectives of time matrices and temporal affordances

In this article, we discuss time and temporality in the work of creative experts. More specifically, we focus on temporal practices in journalistic work. It is important to generate context-specific knowledge of various organisations to understand more deeply temporal conditions in different industries and fields of activity. We collected the data from journalists a Finnish newsroom by applying the method of dialogical photo interviews. Our research question was: what kinds of temporal practices do journalists in a local newspaper engage in? We analysed the data with time matrices and temporal affordances. We show how temporal practices in a local newspaper consist of one's own thinking time and schedules, the digital work environment, connections, synchronisation, internal cycles and rhythms, and habits and norms. In addition, the importance of the digital work environment in journalistic work is further analysed with temporal affordances fixation in time, transience, immediacy, and preparation time.